

HELSINGBORG
Stadsbyggnadsförvaltningen
Stadsplanering

Utvidgning av och ändrade föreskrifter och undantag för Småryds naturreservat, Helsingborgs stad

Beslut

Helsingborg stad beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att bilda Småryds naturreservat och omfatta det område som markerats med svart linje på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat. Helsingborg stad upphäver därmed stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken Helsingborgs stads beslut den 12 oktober 2005, dnr 464/2005 om bildande av Småryds naturreservat med tillhörande föreskrifter och skötselplan. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken. Staden beslutar att föreskrifterna ska gälla även för den befintliga delen av naturreservatet.

Helsingborgs stad beslutar att syftet med naturreservatet ska ändras i enlighet med vad som anges i detta beslut. Det nya syftet ska gälla för hela naturreservatet.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Helsingborg stad bifogad skötselplan, vilken ersätter tidigare skötselplan fastställd 12 oktober 2005, dnr 464/2005. (bilaga 2).

Uppgifter om naturreservatet

Områdets namn: DOS- Småryd
ID:
Markägare: Helsingborgs stad
Förvaltare: Helsingborgs stad
Län: Skåne
Kommun: Helsingborg
Fastigheter: Pilshult 1:3, 2:1, Allerum 10:11
Gränser: Området begränsas av mitten av röd punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 1)
Areal: Cirka 34 hektar
Vegetationszon: Nemoral Zonen
Naturgeografisk region: Skånes sediment- och horstområde, region 7
Läge: 5 km norr om Helsingborgs centrum, 2 km sydväst om Ödåkra
Kartblad Terrängkarta: 507 Helsingborg
Kartblad Fastighetskarta: 62D 0GN Raus

Syftet med reservatet

Syftet med Småryds naturreservat är att:

- bevara biologisk mångfald,
- vårda och bevara värdefulla naturmiljöer,
- återställa och nyskapa värdefulla miljöer för skyddsvärda arter, □
tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Precisering av syftet:

- bevara och utveckla områdets värdefulla naturmiljöer bestående av nordlig ädellövskog (9020), näringsrik bokskog (9130), näringsrik ekskog, övrig ädellövskog samt slätteräng i låglandet (6510),
- utveckla en flerskiktad ädellövskog med olikåldriga träd och buskar och säkerställa kontinuiteten av gamla, grova träd och död ved,
- skydda och vårda en del av kulturlandskapet i odlingslandskapet, främst slåttrad löväng och äldre odlingsgränser
- bevara och utveckla förutsättningarna för växter, svampar och djur i reservatet
- ge möjlighet för allmänheten att använda området för rekreation utan att skador på områdets natur- och kulturmiljövärden uppstår
- bidra med att uppnå lokala och nationella miljömål främst "levande skogar", "ett rikt odlingslandskap" samt "ett rikt djur och växtliv".

Syftet ska nås genom att:

- skydda land- och vattenmiljöer mot exploatering, □ utföra skötsel enligt skötselplan, □ underhålla anordningar för allmänheten.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. plöja, spränga, gräva, schakta, dika, utfylla, tippa, dumpa, anordna upplag, bedriva täkt, markbearbeta eller på annat sätt skada mark, stengården eller småvatten,
2. uppföra byggnad eller annan anläggning, förutom anläggningar som krävs för områdets skötsel eller för att underlätta för friluftsliv, till exempel vindskydd,
3. stödutfodra betesdjuren annat än i samband med övergångsutfodring vid betessläpp och vid installning på platser som överenskommits med förvaltaren,

4. avmaska betesdjur på betesmark eller släppa avmaskade djur på bete tidigare än 14 dagar efter avmaskning samt att använda långtidsverkande preparat,
5. tillföra växtnäringsämnen, kalk eller jordförbättringsmedel eller kemiska bekämpningsmedel,
6. plantera, så eller sätta ut för trakten ej naturligt förekommande växt- och/eller djurarter, eller sätta ut fisk eller kräftor i vattensamlingar eller vattendrag,
7. anordna upplag annat än tillfälligt i samband med skötsel av reservatet eller för jordbrukets behov,
8. viltutfodra, jaga eller fiska,
9. utföra åtgärder som kan påverka områdets hydrologi och vattenkvalitet negativt, till exempel genom att leda bort vatten.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av och information om naturreservatet enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. hävd genom slåtter och bete om det införs, enligt bilaga 2,
3. naturvårdsåtgärder i skogsmark i syfte att gynna hotade arter, grova träd och föryngring av skog. Åtgärderna avser frihugning, inplantering, luckhugning, veteranisering, skottskogsbruk,
4. vattenvårdsåtgärder får utföras vid behov. Åtgärderna återskapande av livsmiljöer i och kring ett vattendrag eller kärr,
5. inplantering eller insådd av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna av naturreservatet,
6. utförande och underhåll av anläggningar för friluftsliv och tillgänglighet i hela naturreservatet. Det avser leder, parkeringsplats, grillplatser, vindskydd, informationsskyltar och eventuella stängselgenomgångar, enligt bilaga 2,
7. undersökningar av växt- och djurliv samt mark- och vattenförhållanden, 8. uppföljning av områdets bevarandemål, skötsel och miljöövervakning,
9. bekämpning av för området och/eller invasiva arter.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. avsiktligt störa djur,
2. skada växande eller döda träd och buskar eller vegetation i övrigt, eller bortföra död ved,
3. ta med hund eller annat sällskapsdjur som inte hålls i fysiskt koppel,
4. ställa upp husvagn, husbil eller motsvarande,
5. tälta annat än i anslutning till vindskyddet enstaka nätter,
6. a) använda engångsgrill; b) elda med ved, kol eller använda grill annat än på anvisad plats,
7. plantera eller så in växter eller sätta ut djur,
8. dumpa trädgårdsavfall,
9. på ett störande sätt använda radio, musikinstrument eller annan ljudanläggning,

10. gräva, borra, måla eller på annat sätt skada fast naturföremål eller ytbildning,
11. utföra någon form av anläggning eller ställa upp för naturreservatet främmande föremål.

Vidare är det förbjudet att utan förvaltarens skriftliga tillstånd:

12. sätta upp tavla, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning med undantag av gränsmarkeringar och reservatsskyltar,
13. använda området för tävling, övning, eller annan aktivitet som kan skada eller störa naturmiljön,
14. fånga eller samla in vilda djur, till exempel insekter, spindlar, mollusker och andra ryggradslösa djur.

Undantag från föreskrifter

Föreskrifterna under A och C utgör ej hinder för;

- reservatsförvaltaren, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta åtgärder enligt vad som framgår av föreskrifterna under B1-9 ovan,
- åtgärder i samband med miljöövervakning i kommunal eller statlig regi,
- normalt underhåll av väg, täckdiken eller öppna diken, drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga nyttjanderätter, till exempel ledningar tillhörande kommun, el- och teledistributör, eller trafiksäkerhetshöjande åtgärder. Inför utförande av arbete ska samråd ske med förvaltaren. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts,
- skyddsjakt eller jakt på främmande arter,
- att använda hund i samband med kreatursvallning, jakt eller eftersök av skadat vilt,
- bekämpning av invasiva arter,
- behandling av parasitangrepp som konstateras under pågående betessäsong. Undantaget gäller dock ej för långtidsverkande preparat,
- vitaliseringsgödsling av skog som har konstaterats vara i behov av detta,
- anläggning eller underhåll av våtmarker efter samråd med naturvårdsförvaltare och länsstyrelse,
- uppförande och anläggning som till exempel parkeringsplats som behövs för naturvård, pedagogik och rekreation som är förenligt med reservatets syften.

Föreskrifterna gäller inte förvaltaren och de personer som utför förvaltning på uppdrag av staden eller tjänstepersoner från Helsingborgs stad i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Kommunen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Upplýsningar

Helsingborg stad vill upplysa om att föreskrifter, fattade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken, gäller även om beslutet överklagas. Dessutom gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna för området exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra väst och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen,
- 7 kap. 1 § miljöbalken. Var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen ska visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med

- den, • 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11§) eller strandskydd (16§),
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- lokala, kommunala ordningsföreskrifter,
- Transportstyrelsens bestämmelser om obemannade luftfartyg (drönare) bl a TSFS 2017:110. Dessa föreskrifter reglerar bland annat det obemannade luftfartygets avstånd till människor och djur för att ingen eller inget ska komma till skada och säger även att de kategorier av obemannade luftfartyg som endast får flygas inom synhåll från operatören inte får flygas på en högre höjd än 120 m över mark- eller vattenytan i okontrollerat luftrum.

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska en skötselplan ingå i varje beslut om bildande av naturreservat. Skötselplanen är bilaga 2 till detta beslut.

Förvaltning

Helsingborg stad är förvaltare av naturreservatet. Förvaltningen ska ske med insyn, delaktighet i nära samråd med berörda arrendatorer, myndigheter och andra berörda vid förvaltningen. Staden behöver också avsätta tillräckliga medel för reservatsförvaltningen.

Beskrivning av området

Biologiska värden

Småryd har sedan lång tid har uppmärksamats för sina intressanta naturvärden, främst kopplat till kärlväxtfloran. Redan 1921 jämförde den kände markhistorikern Mårten Sjöbeck Småryd med nationalparken Dalby söderskog. Förutsättningar för floravärdena är goda tack vare det ytliga och rörliga grundvattnet, de kalkrika jordarterna och den långa kontinuiteten av bete och slätter i området. De mest artrika områdena inom reservatet är i de norra och östra delarna. Här kan man finna örter som skogsbingel, nästrot, gulsippa, tvåblad och lungört. Aklejruta har här den enda förekomsten i kommunen. I trädsiktet förekommer främst bok, avenbok, ek, fågelbär och även skogslind.

Senare års inventeringar visar att här även finns naturvärden knutna till gamla och grova ädellövträd som vedlevande insekter, lavar och vedsvampar. Exempel på arter är stor tratticka (NT), orangepudrad klotterlav (NT), dvärgstumpbagge (NT), ljus nästingbagge (VU), ekbrunbagge (NT), prydnadsbock (NT), getinglik svampmygga (NT). Inom en kilometers radie finns flera dungar med ädellövskog med lång kontinuitet - Väla skog, Duvestubbeskogen och Gyhultskogen. Sambanden mellan dessa skogspartier är viktiga för att behålla och utveckla artrikedomen i respektive skog. Småryd ligger inom en utpekad värdetrakt för ädellövskog i Skåne.

Största delen av reservatet har en hedartad karaktär där björk dominerar tillsammans med ek. Fältsiktet domineras här av krustätelsamhällen. Partier av skogsmarken har varit granskog som till stora delar avvecklades i samband med stormar under början av 2000-talet. Dessa områden har återplanterats med framförallt skogsek.

Utanför reservatet i norr finns de mest artrika skogs- och betesmarkerna. De privatägda markerna är av högsta naturvärde och det är angeläget att dessa skyddas genom överenskommelse med markägarna.

Friluftsliv och tillgänglighet

Smårydskogen har höga värden för friluftslivet. Skogsdungen ligger i närheten av Allerum, Ödåkra och Mariasstaden. Under lång tid har skogen använts av besökare för promenader, fågelskådning, botaniska exkursioner, hundrastning och ridning. I den västra delen finns ett vindskydd med grillplats som friluftsförbundet har initierat. Förskolor besöker skogen regelbundet och stora delar av skogen lämpar sig väl för strövande. En parkeringsplats finns med angöring från Smårydsvägen. Möjlighet att nå den nordöstra delen är begränsad med bil. Med cykel går det att komma längs Smårydsvägen från Helsingborg, Allerum eller från Ödåkra.

Skäl för beslutet

Naturreseptatet Småryd bildades 2005 och syftet med reservatet är att bevara, vårda och utveckla naturvärden inom reservatet. Detta beslut innebär en utökning av reservatet med värdefull ädellövskogsmark i de östra delarna samt en översyn av föreskrifter och en uppdaterad skötselplan. I stadens översiktsplan ÖP2021 ingår naturreseptatet i ett av tre "övergripande natur och kulturstråk", Landborgen - Skälderviken. Smårydsskogen som helhet anges i översiktsplanen som ett område som bör utvecklas och skyddas. Småryd klassas som ett särskilt prioriterat område i stadens Grönstrukturprogram och Natur- och kulturprogram. I Skånes läns Naturvårdsplan är det klass 2. Förutsättningarna för att kunna bevara värdena bedöms vara goda genom förvaltning i enlighet med skötselplanen.

Beslutet överensstämmer med översiktsplan för området och bedöms vara förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser. I en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kapitlet 25 § miljöbalken, bedömer kommunen att för att skydda och vårda de värden som beskrivits finns skäl att besluta om att bilda naturreseptat för området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Arbetet med reservatet har varit ett led i genomförandet av stadens Grönstrukturprogram och Livskvalitetsprogram. Reservatsbeslutet bidrar till att nå regionala, nationella och globala miljömål, i synnerhet Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

Reservatet är tätortsnära och besöks för rekreation och friluftsliv, inte minst av närboende. Naturreseptatet har främst ett stort biologiskt värde, men områdets betydelse för allmänhetens friluftsliv är också viktigt.

Ärendets beredning

Naturreseptatsbildning för Småryd bildades genom beslut den 4 augusti 2005. År 2018 köpte Trafikverket in 3 hektar skog gränsande till det befintliga naturreseptatet. Marken överläts till Helsingborgs stad och är en del av kompensationsåtgärderna som länsstyrelsen har villkorat för genomförandet av utbyggnaden av Väst kustbanan till dubbelspår. Järnvägsplanen innebär ett intrång på cirka 1 hektar i det statliga naturreseptatet Vålaskog, vilket Helsingborg stad äger och förvaltar. Länsstyrelsen beslutade att ge Trafikverket dispens för intrång mot villkoret att kompensation genomförs för de förlorade naturvärdena. Genom att Helsingborgs stad nu beslutar om utökning av Småryds naturreseptat fullföljs kompensationsåtgärderna.

Förslag till beslut och skötselplan har tagits fram av stadsbyggnadsförvaltningen. Ansvarig handläggare har varit Malin White på avdelningen för Stadsplanering. Delaktiga från stadsbyggnadsförvaltningen har varit Fredrik Bengtsson, Katia Lilja, Nina Syde, Linda Hellberg. Från miljöförvaltningen har Claes Nihlén medverkat.

Bilagor

- Reservatets avgränsning
- Skötselplan
- Remissammanställning
- Hur man överklagar
- Sändlista

Bilaga 1 Reservatets avgränsning – Småryds naturreservat

Dnr 81/2019

Geografisk avgränsning

